

เกร็ดความรู้...เบิ่งวัฒนธรรมลาว
ถวามรู้ ... ฮายแກັສວັດທະນະທຳສປປລາວ.

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ได้ดำเนินโครงการศึกษาดูงาน เพื่อสร้างเครือข่ายด้านศิลปะและวัฒนธรรม ไทย – ลาว ณ เมืองหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๖ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้ บุคลากรของสำนักมีความรู้ ประสบการณ์ และมีโลกทัศน์ที่กว้างไกลในงานด้านศิลปะและวัฒนธรรม สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน เพื่อศึกษาดูงานความเป็นมรดกโลกของเมืองหลวงพระบาง และสร้างเครือข่ายด้านศิลปะและวัฒนธรรมกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในการไปศึกษาดู งานในครั้งนี้ได้รับความรู้และประสบการณ์หลากหลายตลอดการเดินทาง จึงได้ถอดความรู้เพื่อเผยแพร่ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ทั้งการเดินทาง และศิลปวัฒนธรรมลาว

ตารางกิจกรรมการศึกษาศิลปวัฒนธรรมลาว

วันศุกร์ที่ 26 กรกฎาคม 2556 : กรุงเทพฯ – หลวงพระบาง – อาหารกลางวัน – มหาวิทยาลัย สุภานุวงศ์ – อาหารกลางวัน – วัดเชียงทอง – วัดวิชุนราช – พระธาตุพูสี – อาหารเย็น – เข้าที่พัก

วันเสาร์ที่ 27 กรกฎาคม 2556 – ตักบาตรข้าวเหนียว –เที่ยวตลาดเช้าหลวงพระบาง – อาหาร เช้า – พระราชวังหลวง – ศูนย์ศิลปะและชนเผ่าวิทยา – บ้านช่างไห – ล่องเรือสู่ถ้ำดิ่ง – อาหารกลางวัน – ศิลปหัตถกรรมการทำผ้าพื้นเมืองบ้านผานม – ศูนย์ทอผ้าออกพบตก – น้ำตกตาดกวางสี – อาหารเย็น – ถนนข้าวเหนียว

วันอาทิตย์ที่ 28 กรกฎาคม 2556 –หลวงพระบาง – กรุงเทพฯ

04.30 น. วันที่ 26 กรกฎาคม 2556 คณะศึกษาดูงานได้ออกเดินทางจากมหาวิทยาลัยฯ ไป สนามบินสุวรรณภูมิ เพื่อขึ้นเครื่องสายการบินลาว เที่ยวบินที่ QV643 เครื่องออกเวลา 10.30 น. แต่ต้อง เข้าเช็คอินก่อนเครื่องออก 2 ชั่วโมง เพื่อปกติใช้เวลาเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมง แต่เที่ยวบินนี้เจอสภาพ อากาศแปรปรวนจึงทำให้การเดินทางช้าไปเกือบ 1 ชั่วโมง ทำให้ต้องเปลี่ยนตารางกิจกรรมไปเยี่ยมชม ศึกษาดูงานที่มหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ก่อน

คณะศึกษาดูงานถ่ายรูปกับเครื่องบินสายการบินลาวเป็นที่ระลึก

เปิดทางสร้างเครือข่ายศิลปวัฒนธรรมกับมหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์

อาจารย์ ดร.ชัชวาล แอร์มหน้า ผู้ช่วยอธิการบดี และผู้ช่วยศาสตราจารย์เบญจมา ลีขิตยั้งวรา ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม นำคณะทำงานไปเยี่ยมชมศึกษาดูงานที่มหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ในครั้งเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างเครือข่ายการทำงานด้านศิลปวัฒนธรรมในอนาคต โดยผู้เขียนได้ติดต่อประสานงานกับคุณยมมะนา สีหาคัง หัวหน้าแผนกแผนการและการร่วมมือสากล ผ่านทางอีเมลล์ และโทรศัพท์ ในวันที่ไปเยี่ยมท่านอธิการบดี มหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ และ คุณนิกร ธรรมเจริญ รองหัวหน้าแผนกแผนการและการร่วมมือสากล ให้การต้อนรับอย่างเป็นกันเอง

ผู้เขียนได้ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยแห่งนี้จาก <http://www.gotoknow.org/posts/347688> พบว่า มหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.2546 (ค.ศ.2003) เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปสู่ส่วนภูมิภาคตอนเหนือของประเทศ และแขวงหลวงพระบาง (Luang Prabang) ถือเป็นเมืองเอกทางตอนเหนือของประเทศ สปป.ลาว ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและยังเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวซึ่งนักท่องเที่ยวทั่วโลกรู้จักในฐานะเมืองมรดกโลกจากการท่องเที่ยว การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ UNESCO ประกาศให้เป็นเมืองมรดกโลกทางวัฒนธรรม หลวงพระบางเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน เคยเป็นราชธานีในอดีต และเป็นเมืองแห่งพระพุทธศาสนาที่มีมนต์เสน่ห์อันชวนหลงใหล รัฐบาลจึงเลือกแขวงหลวงพระบาง เป็นสถานที่ตั้งมหาวิทยาลัยแห่งใหม่ด้วยศักยภาพในหลาย ๆ ด้านที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา โดยใช้ชื่อมหาวิทยาลัยว่า “มหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ (Souphanouvong University)” มีชื่อย่อว่า ม.ส./SU เพื่อเป็นเกียรติแก่เจ้าสุภานุวงศ์ หรือ ประธานสุภานุวงศ์ ซึ่งเป็นเชื้อพระวงศ์ แห่งราชวงศ์ล้านช้างหลวงพระบาง และเป็นประธานประเทศ (ประธานาธิบดี) คนแรกของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

มหาวิทยาลัยนี้ได้รับเงินสนับสนุนการก่อสร้างจากทางรัฐบาลประเทศเกาหลีใต้ อธิการบดีคนปัจจุบันคือ รศ.ดร.คำผาย สีสะหวัน การจักระบบการศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี มี 5 คณะ ได้แก่

1. คณะภาษาศาสตร์ ประกอบด้วย สาขาภาษาลาว สาขาภาษาอังกฤษ สาขาภาษาเกาหลีและสาขาวิชาภาษาจีน (กำลังดำเนินการเปิดสอน)
2. คณะเศรษฐศาสตร์และการบริหาร ประกอบด้วย สาขาบริหารธุรกิจสากล (ธุรกิจระหว่างประเทศ) สาขาบริหารธุรกิจไอที สาขาบริหารธุรกิจการท่องเที่ยว สาขาเศรษฐศาสตร์และสาขาการบริหาร
3. คณะเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย สาขาการปลูกพืช สาขาการเลี้ยงสัตว์ และสาขาทรัพยากรป่าไม้ และสาขาวิชาเทคโนโลยีการอาหาร
4. คณะวิศวกรรมศาสตร์ ประกอบด้วย สาขาวิศวกรรมโยธา สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า และสาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์
5. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ประกอบด้วย สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ทั่วไป สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์การตกแต่งภายใน

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ผลิตบัณฑิตมาแล้วประมาณ 4,000 คน เปิดรับนักศึกษาปีละประมาณ 1,000 คน มีอาจารย์ บุคลากร เจ้าหน้าที่ ประมาณ 340 คน นักศึกษาส่วนใหญ่ที่มาเรียนมาจาก 8 จังหวัดทางภาคเหนือของลาว มหาวิทยาลัยเก็บค่าเล่าเรียนปีละ 990,000 กีบ/คน คิดเป็นเงินไทยประมาณ 4,000 บาท

ท่านอธิการบดีเล่าให้ฟังเพิ่มเติมว่า ด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ ปัจจุบันมหาวิทยาลัยมีเครือข่ายความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย 7 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม และมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย โดยมีการแลกเปลี่ยนทั้งทางด้านวิชาการ งานวิจัย และศิลปวัฒนธรรม เช่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยได้ส่งอาจารย์มาศึกษาต่อระดับปริญญาโท-เอก ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยขอนแก่น และในช่วงปลายปี พ.ศ. 2556 รับเชิญจาก มหาวิทยาลัยสารคามให้เข้าร่วมงานเครือข่ายสายสัมพันธ์ไทย-ลาว เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น นอกจากนี้ก็มีความร่วมมือกับประเทศเวียดนาม ประเทศเกาหลี โดยมีนักศึกษาแลกเปลี่ยนมา เรียนทางด้านภาษาอีกประมาณ 50 คน

งานวิจัยของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะเป็นทางด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์ เช่น วิจัยเกี่ยวกับการปลูกข้าวเหนียวพันธุ์ใก่น้อย ซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวเหนียวพื้นเมืองของลาวที่อร่อยมาก การเลี้ยงหมูไม่มีไขมัน เป็นต้น

ท่านอธิการบดีได้ทั้งท่ายในการต้อนรับคณะศึกษาว่าหากต้องการประสานเรื่อง MOU ก็ให้ทำหนังสือผ่านทางสถานทูตหรือติดต่อผ่านคุณนิกร และท่านยังอวยพรให้คณะศึกษาดูงานมีความสุขร่างกายแข็งแรง ประสบแต่ความสุข ความเจริญ ซึ่งเป็นช่วงเทศกาลเข้าพรรษาพอดี ซึ่งผู้เขียนและคณะศึกษาดูงานน่าจะมีความรู้สึกเหมือนกันคือ ประหนึ่งได้รับความอบอุ่นและความมีเมตตาจากผู้หลักผู้ใหญ่ที่เราเคารพนับถือ

นับเป็นโอกาสดี ที่สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงได้มีโครงการศึกษาดูงานเพื่อสร้างเครือข่ายด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งการไปศึกษาดูงานที่หลวงพระบางในครั้งนี้ นอกจากการสร้างเครือข่ายด้านศิลปวัฒนธรรมแล้ว ยังมีโอกาสได้ศึกษาศิลปกรรมและร่องรอยความเจริญรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนาในอดีต ตลอดจนได้เยี่ยมชม ศึกษาวิถีชีวิตของชาวหลวงพระบาง ซึ่งเมืองหลวงพระบางได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกโลกทั้งเมืองเมื่อปี พ.ศ. 2538 เพราะมีวัดวาอารามเก่าแก่มากมาย มีบ้านเรือนอันเป็นเอกลักษณ์ ตัวเมืองตั้งอยู่ริมน้ำโขงและน้ำคาน ซึ่งไหลบรรจบกันท่ามกลางธรรมชาติอันงดงาม และชาวหลวงพระบางมีบุคลิกที่ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นมิตร และมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่งดงาม และยังได้รับการยกย่องว่าเป็นเมืองที่ได้รับการปกป้องรักษาที่ดีที่สุด ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

รศ.ดร.คำผาย สีสะหวัน อธิการบดี และ คุณนิกร ธรรมเจริญ
รองหัวหน้าแผนกแผนการและการร่วมมือสากล มหาวิทยาลัยสุโขทัย

บรรยากาศการเยี่ยมชมศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

หลังจากเยี่ยมชมมหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์เสร็จแล้ว คุณแนนผู้จัดทัวร์ในครั้งนี้ และเอเจนท์ที่ลาวก็นำคณะศึกษาดูงานไปรับประทานอาหารกลางวันที่ร้านอาหารเบลเยี่ยม ซึ่งตอนนี้ก็เป็นเวลาประมาณบ่ายสองโมงแล้วทุกคนต่างก็หิวกันมาก เจ้าของร้านซึ่งเป็นชาวเบลเยี่ยมต้อนรับและบริการเป็นอย่างดี เริ่มต้นเมนูอาหารด้วยการเสิร์ฟซุ้ปมะเขือเทศร้อน ๆ แล้วก็ตามด้วยลาบไก่ แกงมัสมั่น แกงเขียวหวาน เป็บก๋วยเตี๋ยว แล้วล้างปาก สตรอเบอรี่ปั่นกับกล้วยหอม และผลไม้ ช่างเป็นเมนูอาหารที่เพิ่มพลังได้มากเสียจริง ๆ เป็นสไตล์ตะวันตกผสมผสานกับอาหารลาว ขณะที่กำลังรับประทานอาหารกลางวันอยู่นั้น จู่ ๆ ก็มีฝนตกลงมา ทำให้ได้บรรยากาศของความชุ่มฉ่ำในยามหน้าหน้าฝน บรรยากาศหน้าฝนมากกว่าน่าเที่ยว

*****

วัดเชียงทองราชวรวิหาร: วัดพระเจ้าไชยเชษฐาธิราชสร้าง

เมื่อรับประทานอาหารกลางวันเสร็จแล้ว ผู้จัดทัวร์และมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ก็พาคณะศึกษาดูงานไปชมสถาปัตยกรรม ศิลปกรรม จิตรกรรม และความงดงามของวัดในหลวงพระบาง วัดแรกๆที่ไปชมคือ วัดเชียงทอง

ประตูทางเข้าวัดเชียงทอง

มัคคุเทศก์ท้องถิ่นให้ข้อมูลว่า **วัดเชียงทองราชวรวิหาร** หรือ **วัดเชียงทอง** เป็นวัดที่เก่าแก่อายุกว่า 400 ปี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของตัวเมืองหลวงพระบาง ใกล้บริเวณที่แม่น้ำคานไหลมาบรรจบกับแม่น้ำโขง สร้างขึ้นในรัชสมัยพระเจ้าไชยเชษฐาธิราช ปี พ.ศ. 2102 – 2103 เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมตั้งแต่เวลา 06.00 น. – 17.30 น. เก็บค่าธรรมเนียมนักเข้าชมคนละ 20.000 กีบ (80 บาท อัตราแลกเปลี่ยน 250 กีบ เท่ากับ 1 บาท)

ไฮไลท์ของการมาเยือนเมืองหลวงพระบาง คือ การได้มาเที่ยวชม "วัดเชียงทอง" ซึ่งเป็นวัดที่สำคัญและมีความงามตรงที่สุดแห่งนี้เป็นสถาปัตยกรรมแบบล้านนาผสมกับล้านช้าง เนื่องจากพระเจ้าไชยเชษฐาธิราชเป็นพระราชาโอรสของพระเจ้าแผ่นดินผู้ปกครองเมืองล้านช้าง หลวงพระบาง กับเจ้าหญิงที่เมืองล้านนา เชียงใหม่ และพระองค์เคยเสด็จไปปกครองเมืองเชียงใหม่เมื่อมีพระชนม์มายุได้ 14 พรรษา (หรือตามที่จารึกไว้ในหนังสือ คือ 16 พรรษา)

พระเจ้าไชยเชษฐาธิราชสร้างวัดนี้ขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกว่า พระองค์เคยไปปกครองเมืองเชียงใหม่ หลังจากสร้างวัดนี้ไม่นานพระองค์ก็ทรงย้ายเมืองหลวงไปยังนครเวียงจันทน์ เนื่องจากเมืองหลวงพระบางตั้งอยู่ติดแม่น้ำ อาจถูกรุกรานจากศัตรูได้ง่าย

วัดเชียงทองถือเป็นวัดที่มีความสำคัญตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน คือ อดีตเคยเป็นประตูเมืองหลวงพระบาง เพราะว่าพระเจ้าแผ่นดินจะเสด็จไปราชการต่างประเทศก็จะเสด็จมาลงเรือที่ท่าวัดเชียงทอง เป็นสถานที่ต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง เป็นสถานที่จัดงานบุญประเพณีใหญ่ 2 ครั้ง/ปี คือ 1) ช่วงสงกรานต์หรือปีใหม่ มีการจัดประกวด "นางสังขาร" หรือนางสงกรานต์ 2) ช่วงลอยกระทง ไหลเรือไฟ

การเข้าชมวัดนี้มี 3 จุดหลัก คือ จุดที่ 1 คือ โรงเมี้ยนโกศ จุดที่ 2 คือ พระอุโบสถ และจุดที่ 3 คือ การเดินชมรอบ ๆ วัด

โรงเมี้ยนโกศ หรือเป็นโรงเก็บพระโกศ พระราชรถราชยานของเจ้าชีวิตศรีสว่างวัฒนา ซึ่งสิ้นพระชนม์เมื่อปีพ.ศ. 2502 เป็นอาคารทรงโบราณมีลวดลายแกะสลักทาสีทองอร่าม โรงเมี้ยนโกศแห่งนี้สร้างขึ้นในปีพ.ศ. 2505 ภายในมีลักษณะเป็นโถงกว้าง ผนังด้านหน้าตั้งแต่หน้าบันลงมาจนถึงพื้นสามารถถอดออกเพื่อให้สามารถเคลื่อนราชรถออกมาได้ บริเวณกลางโรงเมี้ยนโกศเป็นที่ตั้งของราชรถไม้แกะสลัก

ปิดทองคำเปลวรอบคัน มีพระโกศ 3 องค์ ตรงกลางเป็นโกศองค์ใหญ่ของเจ้าศรีสว่างวัฒนา องค์เล็กด้านหลังเป็นของพระราชมารดา ส่วนองค์เล็กด้านหน้าเป็นของพระเจ้าอา โรงเมี้ยนโกศนี้ออกแบบโดยเจ้ามณีวงศ์ และแกะสลักโดยช่างหลวงพระบางที่ชื่อ “เพี้ยตัน” เมื่อครั้งที่รับราชการอยู่ในพระมหาราชวัง นับเป็นช่างฝีมือชั้นเอกประจำพระองค์ของเจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวัฒนา มีความชำนาญทั้งด้านงานเขียนและงานแกะสลัก จุดเด่นอีกอย่างหนึ่งของโรงเมี้ยนโกศ คือบริเวณผนังด้านนอกที่ช่างหลวงเพี้ยตันแกะสลักไว้อย่างงดงามลงด้วยสีทองสุก เล่าเรื่องราวมเกียรติ์ตอนสำคัญ ๆ เช่น ด้านบนสุดเป็นตอนพิเภกกำลังบอกความลับเรื่องที่ซ่อนหัวใจของทศกัณฐ์กับพระราม พระลักษมณ์และนางสีดา ถัดลงมาเป็นตอนที่ทศกัณฐ์ต้องศรของพระรามเสียบเข้าที่หัวใจ เป็นต้น เดิมทีภาพแกะสลักเหล่านี้เป็นลักษณะการลงรักปิดทองที่สวยงามต่อมาได้มีการบูรณะใหม่ โดยทาสีทองทับลงไปดังที่เห็นในปัจจุบัน นอกจากนี้ภายในวัดเชียงทองยังมีเขตสังฆาวาส ประกอบด้วยกุฏิสฎูปเจดีย์ ดังเช่นวัดทั่วๆ ไปและยังมีพระสงฆ์จำพรรษาอยู่

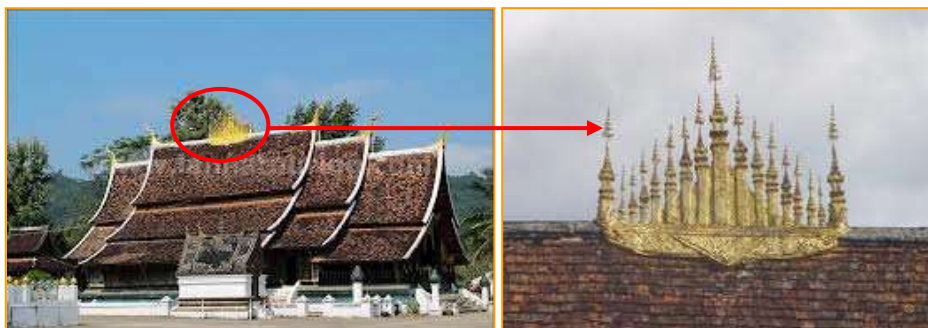

ลักษณะภายนอกโรงเมี้ยนโกศ

พระราชรถ

พระอุโบสถ หรือที่ชาวลาวเรียกว่า สิม เป็นสถาปัตยกรรมแบบล้านนาผสมกับล้านช้าง สถาปัตยกรรมแบบล้านนา คือ หลังคาพระอุโบสถที่แอ่นโค้งซ้อนกันอยู่ 3 ชั้น ลดหลั่นเกือบจรดฐานจนแลดูค่อนข้างเตี้ย ซึ่งเป็นศิลปะที่อ่อนช้อยเหมือนนกกำลังกางปีก ส่วนกลางของหลังคามีเครื่องยอดสีทอง ซึ่งชาวลาวจะเรียกว่า “ช่อฟ้า” ประกอบด้วย 17 ช่อ อันเป็นสัญลักษณ์ของการสร้างวัดโดยพระเจ้าแผ่นดิน ถ้าช่อฟ้าน้อยกว่า 17 ช่อ หมายถึงการสร้างวัดโดยมหาอุปราช หรือตามฐานะของคนที่สร้าง ส่วนวัดที่คนสามัญสร้างจะมีช่อฟ้าเพียง 1-7 ช่อเท่านั้น

ภาพช่อฟ้า 17 ช่อ สัญลักษณ์ของการสร้างวัดโดยพระเจ้าแผ่นดิน

สถาปัตยกรรมแบบล้านช้าง คือ มีภาพเขียนลงรักปิดทองคำเปลวทั้งด้านนอกและภายในผนังพระอุโบสถ มีประตูเข้าออกทุกด้าน ทั้งด้านหน้า ด้านหลัง ด้านซ้าย ด้านขวา

เมื่อเดินเข้าต่อมาที่ประตูพระอุโบสถจะสะดุดตากับลวดลายแกะสลักอันสวยงามเช่นเดียวกับที่หน้าต่าง ผนังภายในก็สวยงามด้วยลวดลายปิดทองฉลุลิบนพื้นรักสีดำ เล่าเรื่องพุทธประวัติพระสุธนมโนราห์ ทศชาติชาดกและภาพนิทานเพื่อนบ้าน ลึกเข้าไปคือพระประธานซึ่งมีชื่อว่า “พระองค์หลวง”

ด้านหน้าพระอุโบสถ

ประตูพระอุโบสถ

ภายในพระอุโบสถ

ภายนอกผนังพระอุโบสถลงรักปิดทอง

นอกจากวัดเชียงทองจะมีพระอุโบสถที่โดดเด่นด้วยสถาปัตยกรรมแบบล้านนาผสมล้านช้างแล้ว การตกแต่งลวดลายตามผนังภายในก็สวยงามไม่แพ้กัน เช่น บริเวณผนังด้านหลังของพระอุโบสถก็มีการตกแต่งด้วยการนำกระจกสีมาตัดต่อกันจำลองเป็นต้นไม้ทองหรือเป็นต้นไม้แห่งชีวิต

จิตรกรรมฝาผนังจำลองเป็นต้นไม้ทองหรือเป็นต้นไม้แห่งชีวิต

เมื่อยามบ่ายที่แสงแดดส่องสะท้อนลงมาดูงดงาม

มักคุเทศก์ท้องถิ่นเล่าว่า วัดเชียงทองมีชื่อมาจาก 2-3 ตำนาน มีตำนานหนึ่งได้มาจากว่า สมัยก่อนบริเวณนี้จะมีต้นไม้ทองใหญ่สูงมาก จากนั้นพระเจ้าแผ่นดินก็เล็รู้จักว่าบริเวณตรงนี้เป็นต้นไม้ทอง เมื่อยังทรงพระเยาว์ก็ได้มาวิ่งเล่นแถวนี้ และเมื่อได้เป็นพระเจ้าแผ่นดินแล้วได้มาบูรณะวัด จากนั้นก็นำกระจกสีมาจากญี่ปุ่นให้นายช่างติดตามฝาผนังจำลองเป็นที่ระลึกของต้นไม้ทอง และชื่อวัด คำว่า “ทอง” ก็มาจาก

ชื่อต้นไม้ คำว่า “เชียง” ก็คือ เมือง เพราะเมื่อก่อนเมืองนี้มีชื่อเรียกหลายชื่อ ชื่อแรกก็คือ เมืองซัว ต่อมาเรียก เมืองเชียงตุง-เชียงทอง โดยทางทิศเหนือกำหนดเอาบริเวณต้นไม้ออกเป็นหลัก ทางทิศใต้กำหนดเอาแม่น้ำที่ไหลผ่านตัวเมืองเป็นหลัก เมื่อมีการย้ายเมืองหลวงจากหลวงพระบางไปที่เวียงจันทน์ ก็มอบ **พระบาง** ให้ไว้เป็นที่เคารพบูชาของชาวบ้านที่นั่น จากนั้นก็เปลี่ยนชื่อเมืองจาก เมืองเชียงตุง-เชียงทอง มาเป็น **เมืองหลวงพระบาง** คำว่า “หลวง” คือ เมืองนี้เคยเป็นเมืองหลวงเก่า คำว่า “พระบาง” คือ ชื่อพระบาง ซึ่งปัจจุบันประดิษฐานอยู่ ณ พระราชวังหลวง

ถัดมาบริเวณด้านข้างและด้านหลังของพระอุโบสถเป็นที่ตั้งของวิหารเล็ก ๆ 2 หลัง จุดเด่นของวิหารด้านหน้าคือ ที่ผนังด้านนอกแต่ละหลังตกแต่งด้วยกระจกสีตัดเป็นชิ้นเล็ก ๆ แล้วนำมาต่อกันเป็นรูปร่างต่าง ๆ เล่าเป็นนิทานพื้นบ้านลงบนผนังสีชมพู ดูสวยงามน่ารักตามแบบฉบับชาวหลวงพระบางเลยทีเดียว วิหารหลังเล็กด้านข้างพระอุโบสถที่มีชื่อว่า “**วิหารแดง**” ภายในเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางไสยาสน์ที่งดงาม ด้วยพระหัตถ์ที่รองรับพระเศียรไว้อย่างสง่างามและอ่อนช้อย พระพุทธรูปนี้เคยนำไปจัดแสดงที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศสในปีพ.ศ. 2474 และไปประดิษฐานอยู่ที่นครเวียงจันทน์หลายสิบปี ก่อนนำกลับมายังหลวงพระบางในปีพ.ศ. 2507

วิหารแดง

ส่วนวิหารด้านหลังพระอุโบสถคือ “**หอพระม่าน**” ภายในประดิษฐาน “**พระม่าน**” ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับ “**พระบาง**” จนหลายคนเข้าใจผิดคิดว่าเป็นองค์เดียวกัน เพราะเป็นพระพุทธรูปปางห้ามญาติเหมือนกัน

พระม่าน

หอพระม่านจะเปิดปีละ 1 ครั้ง ในช่วงวันบุญขึ้นปีใหม่ของลาว (ช่วงวันสงกรานต์) จะมีการอัญเชิญ “**พระม่าน**” ลงมาเพื่อให้ประชาชนได้สรงน้ำและกราบไหว้

ด้านหลังหอพระม่าน เป็นที่ตั้งของพระธาตุศรีสว่างวงศ์ ซึ่งเป็นที่เก็บอัฐิของเจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวงศ์และด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ติดกับรั้วเป็นโรงเก็บเรือใกล้กับริมแม่น้ำโขง ส่วนด้านหน้าพระอุโบสถ

เป็นที่ตั้งของหอกลองมีลวดลายลงรักปิดทองสวยงามบนเสา (อ้างอิงข้อมูลเพิ่มเติมจาก <http://www.louangprabang.net/content.asp?id=89> สืบค้นวันที่ 30 กรกฎาคม 2556)

ทางทิศใต้วัดเป็นทำน้ำ เรียกว่า “ท่าหัวเสือ” มีรูปสัตว์ที่มีรูปร่างผสมกันผสานเป็นตัวแทนของ สัตว์ 4 ชนิด คือ หมา แมว เสือ สิงห์ เป็นสัญลักษณ์ในการเฝ้าบ้านเฝ้าเมือง

ตัวแทนของสัตว์ 4 ชนิด คือ หมา แมว เสือ สิงห์

*****

วัดวิขุนราช หรือ วัดหมากโม หรือวัดพระธาตุหมากโม

วัดที่สองที่ไปชม คือวัดวิขุนราช หรือ วัดหมากโม หรือ วัดพระธาตุหมากโม ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของเมืองหลวงพระบาง ถนนวิขุนราช ค่าเข้าชม 20,000 กีบ (80 บาท) เปิดเวลา 07.00 -17.30 น. มักคุเทศก์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับวัดนี้ว่า สร้างขึ้นในตอนต้นของศตวรรษที่ 16 ปี พ.ศ. 2046 ในสมัยพระเจ้าวิขุนราช พระองค์นำเอาไม้จากป่าที่ศักดิ์สิทธิ์ จำนวน 4,000 ท่อน มาสร้างวัดเพื่อให้เป็นวัดที่สวยงามที่สุด และแกะสลักไม้ทั้งหลัง ในสมัยก่อนผนังด้านนอก ด้านใน เสาแต่ละต้นเป็นไม้ทั้งหมด ปัจจุบันวัดนี้มีอายุประมาณ 500 กว่าปี แต่น่าเสียดายที่ถูกจีนฮ่อทำลาย ภายหลังได้มีการบูรณะซ่อมแซมขึ้นมาใหม่โดยเปลี่ยนเสาทั้งหมดเป็นเสาปูน และโครงสร้างเป็นปูน

พระอุโบสถวัดวิขุนราช

วัดนี้ก็เป็นวัดที่เก่าแก่แห่งหนึ่ง เป็นวัดที่สำคัญมากในสมัยก่อน เนื่องจากเคยเป็นที่ประดิษฐานของพระแก้วมรกต ซึ่งเป็นองค์ที่ประดิษฐานอยู่ที่ประเทศไทยในปัจจุบัน เนื่องจากในสมัยพระเจ้าไชยเชษฐาธิราชที่ไปปกครองเมืองเชียง เมื่อกลับมาหลวงพระบางพระองค์ได้นำพระแก้วมรกตมาด้วยเพื่อทำพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพให้พระราชบิดา จากนั้นพระองค์ก็ย้ายเมืองหลวงไปที่เวียงจันทน์ และนำพระแก้วมรกตไปด้วย โดยสร้างหอพระแก้วสำหรับประดิษฐานพระแก้วมรกตที่เวียงจันทน์ พระแก้วมรกตประดิษฐานที่เวียงจันทน์ประมาณ 200 กว่าปี จากนั้นก็นำไปประดิษฐานที่กรุงเทพฯ จนถึงทุกวันนี้ นอกจากนี้วัดนี้ยังเป็นທີ່ประดิษฐานพระบาง พระพุทธรูปที่เก่าแก่ซึ่งสร้างด้วยทองคำแท้เป็นพระพุทธรูปที่ศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่มืองของชาวลาว และสถานที่แห่งนี้เคยเป็นพิพิธภัณฑ์ทางด้านพุทธศาสนา และเป็นที่เก็บรวบรวมของเก่า สมบัติมีค่าที่จีนฮ่อทำลาย และนำไปไม่หมด

ตัวพระอุโบสถมีรูปทรงอาคารไทลื้อสิบสองปันนา ซึ่งมีจุดเด่นคือส่วนคอกชั้นสองจะยกระดับสูงขึ้นไป ส่วนบนหลังคาประดับด้วยโหง่ (หรือช่อฟ้าแบบไทย) ตรงกลางหลังคามีช่อฟ้า เป็นรูปปราสาทยอดฉัตรเล็กๆ ลดหลั่นหลายชั้น หน้าต่างพระอุโบสถประดับด้วยลูกมะหวด บานประตูด้านหน้าทั้งสามช่องแกะสลักลวดรักปิดทอง มีรูปพระศิวะ พระวิษณุ พระพรหม และพระอินทร์ ศิลปะแบบเชียงขวาง

ภายในพระอุโบสถมีองค์พระประธานปางค์สมาธิองค์ใหญ่ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในหลวงพระบาง เรียกว่า “พระองค์หลวง” เป็นองค์ที่ศักดิ์สิทธิ์ เจ้านายเก่า พ่อค้า และชาวเมืองลาวทั้งหลายจะมาไหว้พระขอพรที่วัดแห่งนี้ นิยมเอาขันดอกไม้ ชันคูปิ (ขันดอกไม้มีจำนวนเท่ากับอายุ พร้อมทั้งเขียนชื่อ นามสกุล วันเดือน ปีเกิด) หรือขันสี่สิบห้า (ดอกไม้มี่ใช้ไหว้รวมกันทั้งครอบครัว) มาบูชาขอพรเพื่อให้การเดินทางไปทำมาค้าขายราบรื่น ปลอดภัย มีโชค มีชัย และเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต ด้านหลังพระประธานมีโบราณวัตถุที่

เก็บรวบรวมมาจากวัดร้างต่างๆ ในหลวงพระบาง เช่น พระพุทธรูปสำริด พวกไม้จำหลักลวดลายต่างๆ พระพุทธรูปไม้แกะสลักลงรักปิดทองสูงเท่าคนจริงจำนวนมาก

องค์พระประธาน ชันดอกไม้ ชันคูปี และชันสี่สิบห้า

ภายในวัดวิชุนราชมีปทุมเจดีย์หรือพระธาตุดอกบัวใหญ่ ซึ่งพระนางพันตินเชียง พระอัครมเหสีของพระเจ้าวิชุนราชโปรดฯ ให้สร้างขึ้น หลังจากสร้างวัดแล้ว 2 ปี ด้วยรูปทรงของเจดีย์มีลักษณะคล้ายแต่งโมฬ่าครึ่งทำให้ชาวเมืองหลวงพระบางเรียกว่า พระธาตุหมากโม เป็นทรงโอคว่ำ ยอดพระธาตุมีลักษณะคล้ายรัศมีแบบเปลวไฟของพระพุทธรูปแบบลังกาหรือสุโขทัย บริเวณมณฑลฐานชั้นกลางและชั้นบนมีเจดีย์ทิศทรงบัวตูมทั้งสี่มุม

พระธาตุหมากโม

พระธาตุหมากโมนี้มีสีดำเก่าๆ แม้จะเคยผ่านการบูรณะปฏิสังขรณ์มาแล้วสองครั้ง ในปี พ.ศ. 2402 รัชสมัยของเจ้ามหาชีวิตสักรินทร์ (คำสุก) ซึ่งเป็นพระราชบิดาของเจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวงศ์ อีก 19 ปีต่อมา ในปี พ.ศ. 2457 ในรัชสมัยของเจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวงศ์มีการปฏิสังขรณ์อีกครั้ง ซึ่งการบูรณะครั้งนี้พบโบราณวัตถุมากมาย เช่น เจดีย์ทองคำ พระพุทธรูปหล่อสำริด พระพุทธรูปทองคำ พระพุทธรูปเงิน โดยเฉพาะพระพุทธรูปที่แกะสลักจากแก้วซึ่งคล้ายกับพระแก้วมรกต โบราณวัตถุเหล่านี้ได้นำถวายเจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวงศ์ และเก็บรักษาไว้ในพระราชวังหลวงพระบางในปัจจุบัน (อ้างอิงข้อมูลเพิ่มเติมจาก <http://www.oceansmile.com/Lao/Makmo.htm> สืบค้นวันที่ 31 กรกฎาคม 2556)

*****

นมัสการพระธาตุพูสี

พระธาตุพูสี ตั้งอยู่บนยอดเขาพูสี ซึ่งเป็นยอดเขาที่มีความสูงราว 150 เมตร ตั้งอยู่ใจกลางเมืองหลวงพระบางบนถนนข้าวเหนียวตรงข้ามกับพระราชวังหลวง ค่าเข้าชม 20,000 กีบ (ประมาณ 80 บาท) เปิดตลอดวัน

การได้เดินขึ้นไปบนยอดพูสีทำให้เห็นเมืองหลวงพระบางได้โดยรอบ และเห็นสายน้ำโขง มีบันไดขึ้นจำนวน 328 ขั้นทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือตรงข้ามพระราชวังหลวง ตลอดทางขึ้นร่มรื่นไปด้วยต้นจำปา (ดอกไม้ประจำชาติลาว) หรือที่บ้านเราเรียกว่า ต้นลั่นทม หรือชื่อที่ตั้งใหม่ว่า ราชวดี นั่นเอง

บันไดทางขึ้นไปนมัสการพระธาตุพูสี

พูสี มีความหมายว่า ภูเขาของพระฤาษี เดิมชื่อว่า ภูสรวง ครั้นเมื่อมีฤาษีไปอาศัยอยู่ชาวบ้านจึงเรียกว่าภูฤาษี หรือภูษิมามาจนถึงปัจจุบัน แต่ยังมีนักโบราณคดีบางคนเชื่อว่าภูษี อาจหมายถึง พูสีซึ่งเป็นศรีของเมืองหลวงพระบาง (ข้อมูลจาก <http://www.tripdeedee.com/Laos/poohsri.php> สืบค้นวันที่ 31 กรกฎาคม 2556)

พระธาตุพูสี สร้าง ขึ้นในสมัยพระเจ้าอนุรุท ประมาณพุทธศักราช 2337 พระธาตุนี้มองเห็นได้แต่ไกลแทบจะทุกมุมเมืองของหลวงพระบาง ตัวพระธาตุเป็นทรงดอกบัวสี่เหลี่ยมทาสีทอง ตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยมยอดประดับด้วยเศวตฉัตรทองสำริดเจ็ดชั้น สูงประมาณ 21 เมตร ช่วงที่พระธาตุนี้งดงามที่สุดคือช่วงตอนปลายแก่ ๆ แสงแดดจะกระทบองค์พระธาตุ เป็นสีทองสุก รอบ ๆ พระธาตุจะมีทางเดินให้ชมวิิวทิวทัศน์ของเมืองหลวงพระบาง ด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือจะมองเห็นสนามบิน ส่วนด้านทิศตะวันตกจะมองเห็นแม่น้ำโขง ช่วงที่แดดเคี้ยวเข้าหากันในกสิบเขาและจากยอดภูษียังมองเห็นพระราชวังเดิมที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขง พระธาตุจอมขี้มิได้เป็นสิ่งก่อสร้างแห่งเดียวบนยอดภูษี ยังมีสิ่งก่อสร้างทางพระพุทธศาสนาอีกหลายแห่งเช่น วัดถ้ำพูสี วัดป่าแค วัดศรีพุทธบาท วัดป่ารวก

ระหว่างทางเดินขึ้นไปนมัสการพระธาตุพูสี ผู้เขียนได้สังเกตพืชพรรณ เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ เพราะมีทั้งไม้ยืนต้นที่แผ่กิ่งก้านสาขาให้ความร่มเย็นร่มรื่นกับผู้มาเยือน มีพืชสมุนไพรหลากหลายชนิด เช่น ต้นเบญจรงค์ ย่านาง ฯลฯ

การเดินทางขึ้นไปชมทิวทัศน์บนยอดเขาสำหรับคณะศึกษาดูงานในวันนั้นค่อนข้างลำบากนิดหนึ่ง เพราะมีบางคนสวมผ้าถุง สวมกระโปรง เสื้อสูท ร้องเท้าส้นสูง จึงทำให้เดินไม่ค่อยสะดวก แต่ถึงอย่างไร พวกเราก็ไม่ละความพยายาม เมื่อขึ้นไปถึงยอดเขาก็หายเหนื่อยเป็นปลิดทิ้ง ได้ชมวิิวทิวทัศน์ที่สวยงามของเมืองหลวงพระบางที่ยังอุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าไม้ เทือกเขาสีเขียว และแม่น้ำ

พระธาตุพูสี

ทางเดินรอบพระธาตุให้ชมวิวทิวทัศน์ของเมืองหลวงพระบางทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือและทิศตะวันตก

สำหรับคณะศึกษาดูงานบางท่านไม่สะดวกขึ้นเขา ก็จะไปเดินชมวิถีชีวิตของชาวหลวงพระบางในถนนคนเดิน Night Market หรือถนนข้าวเหนียว ซึ่งมีสินค้าพื้นเมืองที่แสดงออกถึงศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่นให้เลือกซื้อหา เช่น ผ้าซิ่น (ผ้าถุง) ผ้าเป็ยง (ผ้าสบ) ที่มีลวดลายสวยงามไม่แพ้ชาวไทยอีสานของเราเลยทีเดียว นอกจากนี้ก็ยังมีข้าวของที่ระลึกอื่น ๆ เช่น กระจ่างเป่า ย่อม เครื่องเงิน ฯลฯ ตลอดจนอาหารการกิน พ่อค้าแม่ค้าก็อ้อยาศัยยิ้มแย้มเป็นมิตร

บรรยากาศการขายสินค้าพื้นเมืองบนถนนคนเดิน Night Market หรือถนนข้าวเหนียว

*****

ร่วมตักบาตรข้าวเหนียวและเที๋ยวลอดเข้าหลวงพระบาง

เข้ามี่วันที่สองของการไปศึกษาดูงานที่ลาว มีกิจกรรมร่วมประเพณีตักบาตรข้าวเหนียวพระสงฆ์จำนวนหลายร้อยรูปที่เดินบิณฑบาตไปรอบ ๆ เมืองหลวงพระบาง มีคนเทศกให้ข้อมูลว่า พุทธศาสนิกชนในหลวงพระบางจะตื่นตั้งแต่เช้าประมาณตีสามตีสี่เพื่อนึ่งข้าวเหนียวซึ่งจะต้องแช่ไว้ข้ามคืนก่อนนำมานึ่ง จากนั้นก็จะเตรียมอาหารไปจ้งหันที่วัด (จ้งหัน เป็นภาษาลาว หมายถึง การนำอาหารเข้าไปถวายพระที่วัด ซึ่งชาวไทยอีสานก็จะเรียกว่า จ้งหัน เช่นเดียวกัน) ซึ่งแสดงถึงความศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทศาสนาอย่างแท้จริง และเป็นกรสืบสานประเพณีที่ดิงมาสมกับเป็นเมืองมรดกโลกที่ยังรักษาขนบธรรมเนียมวิถีชีวิตของชาวพุทธเอาไว้ได้ใกล้เคียงแบบดั้งเดิม

ตามปกติชาวหลวงพระบางใส่บาตรด้วยข้าวเหนียวเพียงอย่างเดียว เพราะว่เมื่อพระกลับวัดแล้วพอถึงเวลาฉัน แต่ละวัดจะเคาะเกราะไม้ไผ่เป็นสัญญาณให้ชาวบ้านรับรู้ ชาวบ้านก็จะยกพาข้าวหรือสำรับกับข้าวที่เตรียมไว้แต่เข้าไปถวายพระที่วัด ซึ่งเรียกว่ากร “ ถวายจ้งหัน” ดังนั้น กรตักบาตรข้าวเหนียวจึงมิได้หมายความว่าต้องการให้พระฉันแต่ข้าวเหนียวแต่เพียงอย่างเดียว

กรใส่บาตรของชาวหลวงพระบางนั้น จะเปลี่ยนเวลาไปตามฤดูกาล ให้สังเกตจากเสียงกลองของวัด หากมีเสียงย่ำกลองเมื่อใด แสดงว่าพระสงฆ์เตรียมตัวจะออกบิณฑบาตแล้ว ชาวบ้านจะรีบปูเสื่อตรงริมทางที่พระจะเดินผ่าน ผู้หญิงต้องนุ่งซิ่นและมีแพรเบียงหรือผ้าสไบพาดไหล่ไว้เสมอสำหรับเป็นผ้ากราบพระ ส่วนผู้ชายต้องนุ่งกางเกงขายาวและมีผ้าพาดเช่นกัน และเวลาใส่บาตรจะต้องนั่งคุกเข่า

บรรยากาศการร่วมตักบาตรข้าวเหนียว

คณะศึกษาดูงานรู้สึกประทับใจในบรรยากาศการร่วมตักบาตรข้าวเหนียว รวมทั้งได้สั่งสมบุญให้กับตนเองและอุทิศส่วนกุศลให้กับบรรพบุรุษ ญาติพี่น้องที่ล่วงลับไปแล้ว หลายคนก็ถ่ายภาพเป็นที่ระลึก สำหรับผู้เขียนเองรู้สึกเหมือนได้ย้อนเวลากลับไปในวัยเด็ก สมัยที่อยู่ที่บ้านเกิดทางภาคอีสานเคยตักบาตรข้าวเหนียวพร้อมกับคุณป้า และก็ไปจ้งหัน ทำให้หวนนึกถึงอดีตที่มีประเพณีวัฒนธรรมที่ดีงาม ในปัจจุบันบางพื้นที่ก็ยังคงปฏิบัติกันอยู่ แต่ก็มีปรับเปลี่ยนไปตามสภาวะเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งจะนำมาความเจริญทางวัตถุมาพร้อมกับความเจริญทางจิตใจที่ลดลง

ข้อควรรู้สำหรับนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการตักบาตรข้าวเหนียว คือ ตักบาตรด้วยอาการสำรวมระมัดระวังไม่สัมผัสส่วนใดส่วนหนึ่งของพระสงฆ์ ไม่กีดขวางในช่องทางที่พระภิกษุสงฆ์จะเดินผ่าน หรือบริเวณที่ผู้คนจะเข้าไปทำบุญ ไม่ถ้ายรูปพระภิกษุสงฆ์ในระยะกระชั้นชิดจนเกินไป และที่สำคัญกรุณาแต่งกายสุภาพเรียบร้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หัวไหล่ หน้าอก และขา ควรมีการปกปิดมิดชิด

หลังจากเก็บเกี่ยวความประทับใจและสั่งสมบุญในการร่วมตักบาตรข้าวเหนียวแล้ว ก็ไปชมตลาดเช้าที่หลวงพระบาง ได้ศึกษาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ชาวบ้านนำพืชผักทั้งที่ปลูกเองและหาได้จากป่ามาวางขายในราคาย่อมเยา คณะศึกษาดูงานหลายคนก็เลือกซื้อข้าวของที่ถูกใจเป็นทั้งของฝากและของกินรองท้องตอนเช้าก่อนที่จะรับประทานอาหารเช้าที่โรงแรมที่พัก

บรรยากาศตลาดเช้าของหลวงพระบาง

ในทัศนะของผู้เขียน มีมุมมองการใช้ชีวิตที่เรียบง่ายอยู่กับธรรมชาติว่า เป็นสิ่งที่คนไทยทุกคนจะตระหนัก เนื่องจากวิถีชีวิตของคนไทยทุกวันนี้ โดยเฉพาะคนเมืองมีการแข่งขันกันสูง ชีวิตเต็มไปด้วยความเคร่งเครียดทั้งการทำงาน การดำเนินชีวิต และการอยู่กับเทคโนโลยีสมัยใหม่ไม่ต้องพึ่งพาธรรมชาติ หากต้องการสิ่งใดก็จะไปที่ห้างสรรพสินค้า หรือ เซเว่น อีเลฟเว่น ฯลฯ ไม่เหมือนคนชนบท หากต้องการอาหารหรือยารักษาโรคก็จะได้จากป่า ทุ่งนา และ แม่น้ำ เมื่อคนเมืองอยู่กับวัตถุมากเกินไปไม่ค่อยได้สัมผัสธรรมชาติก็จะทำให้จิตใจที่อ่อนโยน ค่อน ๆ แข็งกระด้าง ดังที่ปรากฏตามหน้าหนังสือพิมพ์หรือข่าวในทีวีอยู่เนือง ๆ ถึงพฤติกรรมที่โหดร้าย ดังนั้นเราควรที่มาหวงแหนดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่ยังเหลืออยู่ของเราให้เจริญงอกงามเพิ่มขึ้นไปพร้อม ๆ การทำนุบำรุงรักษาขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทย เพื่อการพัฒนาจิตใจให้อ่อนโยน มีเมตตา กรุณาต่อเพื่อนพ้องน้องพี่ร่วมโลก และใช้ชีวิตที่เรียบง่ายบนพื้นฐานของคำว่า พอเพียง และเพียงพอ ดังพระราชดำรัสของในหลวง หากน้อมนำมาใช้ในการดำเนินชีวิต ความสุขที่แท้จริงคงอยู่ไม่ไกลเกินเอื้อม

*****

พระราชวังหลวง

พระราชวังหลวง ตั้งอยู่บนถนนศรีสว่างวงศ์ ฝั่งตรงข้ามกับพระธาตุพูสี ค่าเข้าชม 30,000 กีบ (ประมาณ 120 บาท) เปิดเวลา 08.00 - 11.30 น. และ 13.30 - 16.30 น. ที่นี้มีระเบียบในการเข้าชมคือ ภายในพระราชวังหลวง ห้ามทำการถ่ายรูปทุกชนิด ก่อนเข้าชมต้องฝากกระเป๋า กล้องถ่ายรูป และ โทรศัพท์มือถือไว้ที่ห้องล็อกเกอร์ฝากสัมภาระซึ่งมีเจ้าหน้าที่คอยดูแล และมีกุญแจให้นักท่องเที่ยวนำไปด้วย สำหรับนักท่องเที่ยวที่สวมเสื้อแขนหาย (แขนกุด) กางเกง กระโปรงที่สั้นเลยหัวเข่า ให้หาสไบมาห่มหรือคลุมให้ดูสุภาพเรียบร้อย เจ้าหน้าที่จึงจะอนุญาตให้เข้าชมได้

มีคฤหาสน์ที่ถืองหินอธิบายว่า พระราชวังหลวงแห่งนี้ใช้เวลาในการสร้างประมาณ 5 ปี คือสร้างขึ้นในระหว่างปี พ.ศ. 2447 – 2452 (ค.ศ. 1904 – 1909) มีแผนผังเป็นรูปกากบาท และ สร้างฐานซ้อนกันหลายชั้น ออกแบบโดยสถาปนิกชาวฝรั่งเศส ควบคุมการก่อสร้างโดยคนลาว ลักษณะอาคารเป็นอาคารชั้นเดียวยกพื้นสูง สถาปัตยกรรมแบบฝรั่งเศส สถานที่นี้เคยเป็นที่ประทับของเจ้ามหาชีวิต ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2518 (ค.ศ. 1975) พระราชวังหลวงพระบาง ได้ถูกปรับเปลี่ยนให้เป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติหลวงพระบาง .ในปี พ.ศ. 2519 (ค.ศ. 1976)

เมื่อเดินทางเข้ามาด้านซ้ายมือเป็นโรงละครพระลักพระลาม (หรือที่ประเทศไทยเรียกว่า พระลักษมณ์ พระราม) เปิดทำการแสดงสัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันจันทร์ พุธ ศุกร์ และในช่วงไฮล์ซีซั่น จะเปิดวันเสาร์ด้วย ด้านหน้าโรงละครเป็นที่ตั้งของอนุสาวรีย์เจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวงศ์

ประตูทางเข้าและด้านหน้าฝั่งขวามือคือ หอพระบางเป็นที่ประดิษฐานพระบาง

โรงละครพระลักพระลาม และอนุสาวรีย์เจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวงศ์

ส่วนทางด้านขวาของประตูทางเข้า คือ หอพระบาง สร้างสำหรับเป็นที่ประดิษฐาน พระบาง ซึ่งเป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ของลาว องค์พระสูง 83 เซนติเมตร พระหัตถ์แสดงปางอภัยมุทรา หล่อขึ้นด้วยทองคำ บริสุทธิ์เกือบทั้งองค์ รวมน้ำหนักทั้งสิ้นราว 43 ถึง 54 กิโลกรัม ตามตำนานเล่าว่า พระพุทธรูปองค์

นี้สร้างขึ้น ที่เกาะสิงหล เมื่อราวศตวรรษ ที่ 1 เจ้าฟ้าจุ่ม ทรงได้รับพระราชทานจากกษัตริย์เขมรมาอีกต่อหนึ่ง แต่ก็ต้องตกไปอยู่ในเมืองสยามถึงสองครั้ง ในปี พ.ศ. 2322 (ค.ศ. 1779) และ พ.ศ. 2370 (ค.ศ. 1827) จน ปี พ.ศ. 2410 (ค.ศ. 1867) พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ จึงทรงโปรดเกล้าฯ พระราชทานกลับคืนไปให้

พระราชวังหลวงพระบาง

ก่อนเข้าชมด้านในของพระราชวังหลวง มัคคุเทศก์ได้พาคณะศึกษาดูงานไปกราบนมัสการ **พระบาง** เพื่อขอพร และเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต ซึ่งปัจจุบันพระบางประดิษฐานอยู่ด้านข้างทางซ้ายมือของพระราชวัง โดยจะมีพิธีอัญเชิญไปประดิษฐาน ณ หอพระบางด้านหน้าในปลายปี พ.ศ. 2556

จากนั้นก็พาชมพร้อมกันบรรยายในแต่ละจุดซึ่งเป็นเกร็ดความรู้ที่ผู้เขียนยังไม่เคยทราบมาก่อน แต่น่าเสียดายที่ไม่สามารถบันทึกเสียงได้ จึงมีรายละเอียดมาเขียนไม่มากนัก มัคคุเทศก์พาเดินชม โดยเริ่มจากด้านซ้ายมือ ห้องแรก คือ **ห้องรับแขกของเจ้ามหาชีวิต** ภายในห้องสวยงามด้วยภาพจิตรกรรมฝาผนังเกี่ยวกับวิถีชีวิตชาวลาว ภาพวิวิธทัศน์ ภาพงานประเพณี และยังมีรูปหล่อเครื่ององค์ของเจ้ามหาชีวิตองค์เก่าแก่ มหาชีวิตสักกรินทร์ เจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวงศ์ และเจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวัฒนา ซึ่งทั้งหมดนี้หล่อมาจากประเทศฝรั่งเศส ถัดมา คือ **ห้องฟังธรรม** ภายในมีธรรมมาสน์ ห้องปูพรมและเป็นที่ประทับของเจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวงศ์ในเวลาฟังธรรม และ **ห้องห้องพระโรง** ห้องนี้จะใช้ทำพิธีราชาภิเษก ซึ่งเจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวัฒนาเตรียมห้องนี้ไว้ทำพิธีราชาภิเษก แต่เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองเสียก่อน ภายในห้องติดประดับด้วยกระจกสีแดงจากประเทศฝรั่งเศส ด้านหลังห้องห้องพระโรง จะเป็น**ห้องบรรทมของพระอัครมเหสีคำมุย** ถัดมาเป็น**ห้องบรรทมของเจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวงศ์** **ห้องเลี้ยงลูกเลี้ยงหลาน** (ปัจจุบันเป็นห้องเก็บเครื่องดนตรี) จากนั้นก็เดินเรื่อยมาจนถึง **ห้องต้อนรับแขกของพระอัครมเหสี** มัคคุเทศก์เล่าว่าก่อนแขกจะเข้าเฝ้าจะต้องผ่าน**ห้องพระราชเลขา**ก่อน ถัดมาด้านนอกสุดฝั่งขวามือ จะเป็น**ห้องแสดงของขวัญ**จากประเทศต่าง ๆ อาทิ ประเทศไทย ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา เป็นต้น

*****

ศูนย์ศิลปะและชนเผ่าวิทยา

ในช่วงสายของวันที่สองของการศึกษาดูงาน คณะศึกษาดูงานได้มาศึกษาดูงานสถานที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งในหลวงพระบางเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างพิพิธภัณฑ์ชนเผ่าของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม ที่แห่งนี้รู้จักในชื่อ “Traditional Arts & Ethnology Centre” หรือ “Ban Khamyong” เป็นศูนย์อนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่ความหลากหลายทางวัฒนธรรมแห่งชาติลาว

ความหลากหลายทางวัฒนธรรมไม่ได้เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานของคณะผู้จัดศูนย์ศิลปะและชนเผ่าวิทยา เนื่องจากคณะผู้จัดมีใจรักในการดำเนินงานและสามารถระดมทุนในการดำเนินงานได้

การจัดแสดงนิทรรศการถาวรใน

Currently on display at TAEC are permanent exhibits exploring the unique cultural aspects of four of Laos' most well known ethnic minority groups: Akha, Hmong, Kmhmu and Tai Dam.

บรรยากาศภายในศูนย์ศิลปะและชนเผ่าวิทยาที่มีกลิ่นอายได้แสดงถึงความเป็นชาติพันธุ์วิทยา

เรื่องราวที่บอกเล่าความเป็นชาติพันธุ์วิทยาภายในศูนย์ศิลปะและชนเผ่าวิทยาของประเทศลาว เริ่มจากกลุ่มชาติพันธุ์อาข่า

กลุ่มชาติพันธุ์อาข่า: ความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์อาข่าแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างกลุ่มย่อยของชาวอาข่าที่มีผ้าโพกศีรษะที่สวยงามและมีเครื่องประดับที่ทำจากทั้งเงินและโลหะมากกว่า 300 ชิ้นของอาข่าที่อาศัยในดินแดนอินโดจีน

การจัดแสดงชุดแต่งงานของกลุ่มชาติพันธุ์อาข่าภายในศูนย์ศิลปะและชนเผ่าวิทยา

กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง: ม้งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีอัตลักษณ์ในเรื่องการปักผ้า การแต่งกายของชาวม้งมีความสวยงาม การปักผ้าและปะผ้ามีลายเส้นที่ใช้เส้นด้ายสีส้ม, แดง, ม่วง และน้ำเงิน

การจัดแสดงชุดการแต่งกายในงานปีใหม่ของผู้หญิงชาติพันธุ์ม้ง

กลุ่มชาติพันธุ์ไทดำ: ไทดำเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่สำคัญกลุ่มหนึ่งในประเทศลาว แม้ว่าไทดำจะเป็นกลุ่มชนที่อาศัยในดินแดนลาว ไทย และเวียดนาม ทว่าการใช้ภาษาและการรักษาวัฒนธรรมประเพณีของชาวไทดำใน 3 พื้นที่มีแตกต่างกัน

การจัดแสดงเครื่องนอนของกลุ่มชาติพันธุ์ทำ : วัสดุที่นอนที่ทำด้วยมือแบบดั้งเดิม ที่ถูกนำมาสร้างสรรค์ใหม่ในรูปแบบห้องนอนไทดำรวมทั้งมุ้งกันยุงที่ทำด้วยมือ

กลุ่มชาติพันธุ์ขมุ: การแต่งกายของหญิงชาวขมูมีหลายลักษณะ สิ่งที่มีความคล้ายคลึงของชุดหญิงชาวขมูกับหญิงชาวล้านนาคือการสวมใส่เสื้อปิด

ศูนย์ศิลปะและชนเผ่าวิทยา หรือ TAEC เป็นบ้านของนักสะสมเรื่องราวชาติพันธุ์วิทยาในระดับนานาชาติกว่า 400 วัตถุที่เป็นตัวแทนกว่า 30 กลุ่มชาติพันธุ์ที่แตกต่างกัน เป็นของสะสมที่ประกอบด้วยเสื้อผ้าและสิ่งทอแบบดั้งเดิมในประเทศเครื่องประดับรายการครัวเรือนเครื่องมือหัตถกรรม, กระจกเข้าวัตถุทางศาสนาและพิธีกรรม ของสะสมของ TAEC มีการจัดเก็บและการบำรุงรักษาตามมาตรฐานสากลของการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

*****

บ้านช่างไหและห้องเรือสุ้าตั้ง

หลังจากเยี่ยมชมศูนย์ศิลปะและชนเผ่าวิทยาแล้ว คณะศึกษาดูงานก็โดยสารรถตู้ของเอเจนซี่ใช้เวลาประมาณครึ่งชั่วโมงก็ไปถึงท่าเรือบ้านช่างไหซึ่งอยู่ห่างจากเมืองหลวงพระบางประมาณ 27 กิโลเมตร มัคคุเทศก์เล่าให้ฟังว่า สมัยก่อนหมู่บ้านนี้เคยเป็นที่ปั้นหม้อ ปั้นไห แต่พอนานเข้าดินที่นี่ไม่เหมาะแก่การปั้นจึงย้ายไปปั้นที่อื่น ปัจจุบันหมู่บ้านแห่งนี้ได้หันมาประกอบอาชีพต้มเหล้าขายจึงนำไหที่มีอยู่มาใส่เหล้า รวมถึงการทำเหล้าดองตะขาบ งู แมลงปอง ซึ่งเชื่อว่าเป็นยาสมุนไพรเพิ่มพลัง นอกจากนี้ที่ทำเรือบ้านช่างไห ชาวบ้านยังมีอาชีพทอผ้า และขายผ้าทอมือเป็นของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยวอีกด้วย

การนำไหมาใส่เหล้า และการจำหน่ายเหล้าดองตะขาบ งู แมลงปอง ผ้าทอมือ และของที่ระลึก ณ บ้านช่างไห

หลังจากขึ้นเรือที่บ้านช่างไหแล้ว ก็ล่องเรือทวนกระแสน้ำโขงไปถ้ำตั้ง บรรยากาศสองฝั่งแม่น้ำยังอุดมสมบูรณ์เขียวขจีไปด้วยป่าไม้

ท่าเรือบ้านช่างไห

บรรยากาศการล่องเรือ

การล่องเรือชมทิวทัศน์อยู่กลางแม่น้ำโขง สภาพอากาศวันนั้นค่อนข้างเย็นสบาย มีแดดรำไร มีสายฝนโปรยปรายเบาๆ คณะศึกษาดูงานใช้เวลาล่องเรือประมาณครึ่งชั่วโมงก็มาถึงถ้ำตั้ง มัคคุเทศก์ให้ข้อมูลว่า ถ้ำตั้งเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ เมื่อประมาณ 400 กว่าปีที่แล้ว ชาวลาวแถบนี้นับถือผีนางงาไม้ ในรัชสมัยพระเจ้าไชยเชษฐาธิราชที่พุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองมากที่สุด พระองค์ได้นำพระพุทธรูปมาประดิษฐานที่ถ้ำตั้งเพื่อให้ประชาชนชาวลาวที่นับถือผีหันมากราบไหว้บูชาพระแทน และพระองค์ทรงสร้างพระเจดีย์จำลองพระบรมธาตุเกตแก้วจุฬามณีบรรจพระบรมสารีริกธาตุของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประดิษฐานไว้ที่ถ้ำตั้งเพื่อให้พุทธศาสนิกชนได้กราบไหว้ สมัยก่อนเจ้ามหาชีวิตก็จะเสด็จมาที่ถ้ำตั้งเพื่อประกอบพิธีทางศาสนาในช่วงเทศกาลปีใหม่ และวันสงกรานต์ ปัจจุบันถึงแม้ไม่มีเจ้ามหาชีวิตแล้วชาวบ้านก็ยังถือเป็นประเพณีปฏิบัติกันอยู่ ภายในถ้ำตั้งจะมีพระพุทธรูปจำนวนมากที่ชาวหลวงนำมาประดิษฐาน มีทั้งพระพุทธรูปที่ทำมาจากดิน ปูน ส้มฤทธิ์ ไม้ ฯลฯ

บรรยากาศภายนอกและภายในถ้ำดิ่ง

การเดินทางมานมัสการพระที่ถ้ำดิ่ง คณะศึกษาดูงานได้เห็นถึงร่องรอยความเจริญรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนาและความเลื่อมใสศรัทธาของพุทธศาสนิกชนชาวหลวงพระบาง ตลอดจนได้สัมผัสวิถีชีวิตที่เรียบง่ายของชาวหลวงพระบางสองฝั่งแม่น้ำโขง และได้สูดอากาศบริสุทธิ์เพิ่มพลังชีวิต

*****

ศิลปหัตถกรรมการทอผ้าพื้นเมืองบ้านผานม

บ้านผานมเป็นชุมชนไทลื้อดั้งเดิมอยู่ห่างจากเมืองหลวงพระบางประมาณ 4 กิโลเมตร ในอดีตบ้านผานมเคยเป็นแหล่งทอผ้าถวายให้กับเจ้ามหาชีวิตและราชสำนักของหลวงพระบาง ปัจจุบันผ้าทอจากบ้านผานมมีชื่อเสียงมาก มีการรวมกลุ่มกันของชาวบ้านตั้งเป็นศูนย์หัตถกรรมทอผ้า มีการสาธิตกระบวนการทอผ้า รวมถึงผลิตเป็นสินค้าให้นักท่องเที่ยวเลือกซื้อเป็นจำนวนมาก ตั้งแต่ผ้าซิ่น เสื้อผ้า เบี่ยง กระเป๋า ย่อม ฯลฯ

คณะศึกษาดูงานทั้งหลายต่างก็ได้ชื่นชมความงดงามของลวดลายบนผืนผ้าของชาวบ้านผานม ซึ่งเป็นตัวอย่างของชุมชนที่เข้มแข็งพึ่งพาตนเองบนพื้นฐานที่เป็นเอกลักษณ์และตัวตนของท้องถิ่น สร้างงานสร้างรายได้ให้กับชุมชน นับเป็นภาพความประทับใจและน่าชื่นชม

*****

ศูนย์ทอผ้าออกพบตก

มีคศุเทศก์ได้พาคณะศึกษาดูงานไปเยี่ยมชมศูนย์ทอผ้าออกพบตก แต่ฟังชื่อก็ชวนให้สงสัยแล้วว่าทำไมจึงชื่อนี้ มีคศุเทศก์ให้ข้อมูลว่า เหตุที่ชื่อนี้ก็เพราะเป็นศูนย์ทอผ้าของนักธุรกิจชาวตะวันตกที่มีเพื่อนชาวตะวันออกมาทำธุรกิจร่วมกัน แล้วจัดตั้งศูนย์ทอผ้าแห่งนี้ขึ้นมา สิ่งที่น่าสนใจกับศูนย์ทอผ้าออกพบตก คือ การมีระบบการจัดการรองรับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่ครอบคลุมการอนุรักษ์ และการสืบสานภูมิปัญญาการทอผ้าอย่างยั่งยืน คือ นอกจากจะมีการทอผ้าที่มีการประดิษฐ์ลวดลายและปรับประยุกต์ให้ตรงตามความต้องการของลูกค้า ซึ่งลูกค้าส่วนใหญ่จะเป็นชาวตะวันตกแล้ว ยังมีการจัดนิทรรศการสาธิตวิธีการขั้นตอนการเลี้ยงไหม วัตถุประสงค์การย้อมสีธรรมชาติ จัดคอร์สฝึกอบรมการทำเครื่องจักสาน การทอผ้า จัดนิทรรศการแสดงอุปกรณ์และวิถีชีวิตการทอผ้า เป็นต้น

นิทรรศการมีชีวิตแสดงวัสดุ อุปกรณ์ และภูมิปัญญาการทอผ้า

อบรมการทอผ้าให้กับผู้สนใจ และสร้างงาน กระจายรายได้สู่ท้องถิ่น

แนวคิดที่ได้จากศูนย์ทอผ้าแห่งนี้ คือ การจัดการศูนย์ทอผ้าแบบเบ็ดเสร็จ เป็นการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาจัดการให้เป็นระบบ แต่มีความเรียบง่าย อนุรักษ์ความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ปรับประยุกต์ลวดลายและออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายตรงตามความต้องการของผู้ใช้ และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า รวมทั้งจัดวางสิ่งต่างๆเกี่ยวกับภูมิปัญญาการทอผ้าเอาไว้อย่างลงตัว ผู้เขียนคิดว่า สำนักศิลปะและวัฒนธรรมอาจใช้แนวคิดของศูนย์ทอผ้าออกพบตกมากระตุ้นการจัดการกับมรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชาวราชบุรีโดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม รวมถึงประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ชุมชนให้เป็นที่รู้จักทั้งภายในเครือข่ายและนอกเครือข่าย อีกทั้งกระตุ้นการสร้างและพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้เข้มแข็งเพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

*****

น้ำตกตากวางสี

น้ำตกตากวางสีอยู่ห่างจากหลวงพระบางไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ 30 กิโลเมตร ค่าเข้าชมคนละ 10,000 กีบ (ประมาณ 40 บาท) เปิดให้เข้าชม ตั้งแต่เวลา 06.00 - 17.30 น. การเดินทางไปที่น้ำตกเส้นทางค่อนข้างคดเคี้ยวและถนนค่อนข้างแคบทำให้หลายคนใจระทึกตื่นเต้นตลอดเส้นทางและก็เวียนหัวไปตามๆ กัน แต่พอได้ชมความสวยงามของน้ำตกและสัมผัสความฉ่ำเย็นของละอองไอน้ำที่กระเซ็นมาสัมผัสทำให้สดชื่นขึ้นมาทันที ประกอบกับได้เห็นบรรยากาศที่นักท่องเที่ยวเล่นน้ำกันอย่างสนุกสนานตลอดจนได้สูดอากาศที่บริสุทธิ์ท่ามกลางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์พร้อมไปด้วยพืชพรรณนานาชนิดที่รายล้อมอยู่ทั่วบริเวณ

น้ำตกกวางสีเป็นน้ำตกหินปูน สูงราว 70 เมตรมีทั้งหมด 7 ชั้น สภาพป่าร่มรื่น มีสะพานและเส้นทางเดินชมรอบๆ น้ำตก และสามารถเดินเลาะข้างน้ำตกไปชมน้ำตกชั้นบนถัดขึ้นไปได้ นอกจากนี้จะชื่นชมความงามของน้ำตกแล้ว ยังหาซื้อของที่ระลึกบริเวณทางเข้าน้ำตก ซึ่งเป็นสินค้าพื้นเมืองที่ทำจากไม้ไผ่เป็นของใช้หลายชนิด และมีร้านอาหารตามสั่งให้บริการอยู่หลายร้าน

ความสวยงามของน้ำตกกวางสี ชั้นที่ 5

*****